

Boverkets byggråd nr 74
Tid: 6 maj 2009 kl 9.00 – 16.30
Plats: Kastellet, Kastellholmen, Stockholm

Deltagare

Ledamöter

Bergkvist Kerstin	Föreningen Sveriges VVS-inspektörer
Björk Ausin Monica	Byggmaterialindustrierna
Björs Mats	Byggherreforum
Dobi Magdi	Kvalitetsansvarigas förening
Eriksson Jan	SBR
Edin Stefan	Villaägarna (ersättare för Jakob Eliasson)
Everitt Magnus	Svensk Ventilation
Gehlin Signhild	Energi- och miljötekniska föreningen (ersättare för B-G Jarefors)
Gustavsson Gösta	SABO
Johansson Lennart	Föreningen Sveriges Byggnadsinspektörer
Kling Rolf	Installatörerna
Lindeberg Karin	Hyresgästföreningen Riksförbundet
Ludvigsson Arne	Stadsarkitektföreningen
Månsson Karin	Handikappförbundens Samarbetsorgan
Rådberg Åke	Sveriges Byggindustrier
Sundberg Kajsa	SVR
Wånggren Bengt	Fastighetsägarna

Ej närvarande:

Thune Hedström Reigun Sveriges kommuner och landsting

Medverkande från Boverket

Martin A Storm	Divisionschef Husbyggnadsdivisionen
Maria Petersson	Enhetschef Byggregelnheten
Nikolaj Tolstoy	Enhetschef Bygg- och förvaltningsenheten
Hjortsberg Madeleine	Bygg- och förvaltningsenheten (sekreterare i byggrådet)
Johansson Peter	Bygg- och förvaltningsenheten
Larsson Anders	Byggregelnheten
Lindén Sofia	Byggregelnheten
Ryding Otto	Byggregelnheten
Åberg Olle	Bygg- och förvaltningsenheten

Gäst:

Thomas Berggren

Energimyndigheten

Klickbara bilagor:

1. [Boverkets ändringsråd, BÄR, frågeställningar](#)
- 1a [Boverkets ändringsråd, BÄR, presentation](#)
2. [Enstegstätade putsade fasader](#)
3. [Sveby](#).

1. Inledning

Kastellet på Kastellholmen

Claes Grönberg, VD för Sjöofficerssällskapet i Stockholm, inledde med att berätta om de fina lokalerna på Kastellet.

Presentation av ny divisionschef och inledning

Husbyggnadsdivisionens nya divisionschef sedan tre månader, Martin A Storm, hälsade alla välkomna till detta välbesökta möte. Martin A Storm berättade att han är civilingenjör från väg och vatten och att han tidigare bl.a. har arbetat som konsult och som stadsbyggnadschef i Kalmar. Boverket har sedan några månader tillbaka tre nya divisionschefer och dessutom ny chefsjurist. Martin presenterade också Boverkets vision och värdegrund.

Föregående protokoll

Inga synpunkter.

Boverkets ändringsråd, BÄR (Bilaga 1)

Otto Ryding, Boverket

BÄR – viktigt projekt

Boverkets ändringsråd, BÄR, skickas på remiss under 2009 och därefter ska förslaget EU-notifieras.

Revidering av BÄR är ett av Boverkets viktigaste projekt under 2009 och därför gavs stort utrymme för diskussion kring Boverkets revideringsförslag. **Otto Ryding**, projektledare, berättade att det finns byggnadsnämnder som arbetar med BÄR, men att kunskapen generellt är låg. Ändringsregler gäller för alla byggnader, från hus i Gamla Stan till miljonprogrammet, vilket försvårar enhetliga föreskrifter.

Kommunerna och användning av BÄR

Boverket har intervjuat ca 10 % av kommunerna om hur de arbetar med BÄR, t.ex. hur krav på energieffektivitet vid ett fönsterbyte i ett större bostadshus formuleras. Resultatet från undersökningen var mycket varierande, vilket visar att ändringsregler behövs.

Ändringsregler behövs, men inte bara energi.....

Ändringsregler får inte bara beröra energi. Ofta glöms t.ex. krav på dagsljusinstrålning, ventilation, vädring och varsamhet bort.

Problem vid regeltillämpningen?

Finns det problem vid regeltillämpningen vid ändring? Är det svårt att tolka vilka regler som gäller i det enskilda fallet och tolkar kommunerna olika? Ja, ansåg de flesta i byggrådet.

Magdi Dobi - BÄR anses som svårtolkad och av bekvämlighet hänvisar kommunerna till nybyggnadsreglerna. Följden kan bli vansinniga krav på den ändrade delen. Att uppfylla BÄR kräver mer engagemang och arbete både för byggherre och för kommunen. Helhetsbedömningar måste göras och varsamheten glöms ofta bort. **Kajsa Sundberg** menade att renoveringar ofta görs etappvis och då är det bra om de görs till högsta standard.

Kerstin Bergkvist berättade att installationer, stambyten och ventilation initierar många diskussioner, t.ex. borde krav på "säker vatteninstallation" gälla även vid ändring. Installationen är ju ny.

Lennart Johansson menade att byggnadsinspektören är svag eftersom BÄR är otydlig. Tabellen i BÄR används ofta, t.ex. för att undvika elinstallationer i närheten av dörren så att den kan breddas senare. **Kerstin Bergkvist** undrade hur krav på brandcellsindelning kan ställas vid nya lägenhetsindelningar? **Otto Ryding** svarade att ett alternativ kan vara utrymning till ett säkert rum. Varsamhet diskuteras ständigt vid bygglov och byggsamråd enligt **Lennart Johansson**. Exempelvis vill fastighetsägare ofta inte ändra dörrarna i ett trapphus om det finns kvaliteter att bevara.

Bengt Wånggren upplyste om att EU:s energideklarationsdirektivet håller på att revideras och att krav vid ombyggnader föreslås bli långtgående och aktiveras på låg nivå. Om många och dyra åtgärder måste göras kanske andra viktiga åtgärder väljas bort. Se därför till att det blir balans i kraven. **Kajsa Sundberg** menade att energi är viktigt och det är bristande fantasi och kunskap som gör att det inte kan kombineras med andra värden.

Hur ska BÄR se ut för att fungera bra, undrade **Maria Petersson**.

Magdi Dobi tyckte att ledorden borde vara att skapa en bättre byggnad som helhet och att föra resonemang istället för att ställa krav. Målet är inte att det ska vara enkelt utan att byggnaden ska bli bättre. **Åke Rådberg** anser att det finns olikheter över landet och att kommunerna gör olika bedömningar. Kommunerna kan vara hjälpta av tydligare krav. **Mats Björs** menade att alla ombyggnader måste ske på rationella grunder. Byggherren vill få ett långsiktigt hållbart resultat och borde bli mer kompetenta i dessa frågor. BÄR kommer aldrig att bli enkelt, sa **Otto Ryding**, tänka måste man göra själv även i fortsättningen!

Syfte med revidering av BÄR

Otto Ryding fortsatte med BÄR-revideringens syfte, som är att

- Tydliggöra kraven vid ändring
- Tydliggöra varsamhetskraven
- Tydliggöra helhetssyn
- Omsätta funktionskrav på hela byggnaden till krav på ändrad del.
- Ge ledning vid tillämpningen av 14 § BVF (ändringens omfattning, byggnadens förutsättningar)?
- Ge ledning vid ändringsspecifika problem.

Däremot ingår inte att definiera begreppen ändring, ändrad del och avsevärt förlängd brukstid.

Rolf Kling lyfte fram 50-70-tals byggnaderna. Varför inte pröva BÄR mot ett sådant "case"? Det är särskilt viktigt att BÄR fungerar för dessa byggnader som utgör så stor volym. Ordna gärna seminarier kring olika hustyper.

Peter Johansson undrade om det är tillämpningen av BÄR som är oklar eller om det är BÄR? **Åke Rådström** framhöll att det inte finns en tydlig rättspraxis och att det därmed finns möjlighet för Boverket att tänka nytt.

Boverket har inte bemyndigande att definiera vad som menas med ändring, ändrad del eller avsevärt förlängd brukstid, enligt **Otto Ryding**. **Bengt Wånggren** menade att Boverket måste framföra detta till departementet och fundera på hur EU-direktivet kan påverkas.

Maria Petersson svarade att Boverket påpekat detta flera gånger för regeringen och

kommer att göra det igen. Nu kan Boverket bara utgå från lag och förordning. **Peter Johansson** svarade att Boverket visserligen inte har någon föreskriftsrätt men däremot möjlighet att skriva allmänna råd om dessa uttryck och därmed förtydliga. **Otto Ryding** svarade att det finns ett internt PM där Boverket har analyserat dessa uttryck.

Vad ska en föreskrift precisera?

Otto Ryding undrade vad en föreskrift ska precisera? Verifierbara egenskapskrav vid ändring eller förhållningssätt till 14 § BVF (ändringens omfattning, byggnadens förutsättningar)? Reglernas modifieringsutrymme är olika stort. För brandkraven är det litet, för energireglerna medelstort och för krav på plats för dubbelsäng stort!

Karin Månsson tror att det finns acceptans mot att det inte går att göra allt i en gammal byggnad. Men krav på tillgänglighet till en lägenhet även om det inte går att komma in i huset bör eftersträvas eftersom man successivt strävar mot bättre kvaliteter. **Kerstin Bergkvist** hade ett exempel där ett godsmagasin ska byggas om till pub och endast skalet behålls. Ska BÄR eller BBR tillämpas? Är det nybyggnad? Det är inte självklart för de inblandade aktörerna. **Otto Ryding** menade att när ändringen blir total så blir avvikelsen mot kravnivån i BBR liten.

Karin Lindeberg tror att hyresgäster vill göra det bästa av det som kan göras. Viktiga aspekter för brukare är t.ex. till- och frångänglighet.

Magdi Dobi undrade varför det är så lite diskussion om ekonomi. Om administrationen kostar mer än bygget avstår byggherren från byggnämnan och bygger ändå. Det får inte kosta mer att påvisa krav än att bygga.

Bengt Wånggren hänvisade till energieffektiviseringsutredningen och menade att om energiproblemen åtgärdas ger det besparing både för byggherren och för samhället. Men vad händer om det är bra för samhällsekonomin men inte för byggherren? **Nikolaj Tolstoy** informerade om att Boverket följer energideklarationsdirektivet och att formuleringarna är tuffare nu. Beräkningar och metoder följs intensivt tillsammans med Näringsdepartementet.

Hur gör vi förändringen från allmänna råd till föreskrifter?

Målet med BÄR-revideringen är att ge en bas som inte är sämre än i dag, berättade **Otto Ryding**. Svensk Byggnorm och BÄR relaterar till äldre byggnader som t.ex. jugendhus, men i dag är det andra hus som är i fokus för ändringsåtgärder.

Sofia Lindén förespråkade kompletterande stöddokument till råden. Kunskap ger förståelse för kraven så att fastighetsägarens drivs mot att åstadkomma bättre byggnader.

Sofia Linden frågade om byggrådet anser att BÄR ska integreras med BBR eller vara separata delar? **Otto Ryding** påminde om att integrering innebär att varje krav står för sig självt och det blir då en annan struktur.

Bengt Wånggren menade att BÄR och BBR har olika användare. Helst bör det vara två publikationer, en om nybyggnad och en om ombyggnad. **Magdi Dobi** tyckte tvärtom att det en fördel om BÄR och BBR finns i samma publikation. Ett projekt är nästan aldrig renodlat BBR eller BÄR. Även **Lennart Johansson** var positiv till att integrera BÄR och BBR och detta hade han även stämt av med kollegor runtom i landet. **Kerstin Bergkvist** och **Mats Björs** höll med.

Sofia Lindén undrade om det inte finns risk att det blir för detaljerat?

Mats Björs svarade att det är bättre om det är detaljerat än otydligt. **Magdi Dobi** trodde att allt som utelämnas glöms bort. Tydlig grafisk struktur för olika målgrupper är viktig.

Maria Petersson frågade om BBR fungerar bättre nu när den finns i en regelsamling? Byggrådet svarade ja.

Otto Ryding berättade att målet för BÄR är att nybyggnadskrav gäller om inget hinder föreligger. Men vad är hinder? Hur verifierar byggherren att BBR inte kan uppfyllas? **Bengt Wånggren** anser att det är orealistiskt att nybyggnadskrav ska gälla om byggherren inte kan visa att det inte går av särskilda skäl. **Gösta Gustavsson** varnade för att krav på byggherrens utredning kan bli för omfattande.

Lennart Johansson föreslog att det till varje föreskrift i BBR ska finnas text om ändring och motivering till varför nybyggnadskraven inte behöver uppfyllas.

Martin A Storm undrade vilka svagheter som finns med denna lösning?

Mats Björs ansåg att det blir krångligare för den som bara ska bygga nytt. **Arne Ludvigsson** ville att syftet med reglerna skulle framgå tydligt.

Anders Larsson berättade att motiv för regler ska finnas i konsekvensutredningar och inte i reglerna. Han instämde i Stefan Edins farhågor om att allmänna råd ofta blir nivå sättande och det är viktigt att veta att andra lösningar får användas.

Otto Ryding var rädd att en integrering av BBR och BÄR kommer att innebära att varsamhetskravet glöms bort eftersom det inte finns någon egen föreskrift för det kravet. **Magdi Dobi** varnade för att krav på riskbedömningar kan leda till krav på stora utredningar. Det måste användas sparsamt. **Otto Ryding** – man får inte kräva in mer material än vad nöden kräver!

Information från Boverket:

Martin A Storm, Boverket

Bygga/Bo-dialogen - framtiden, utbildningen och miljöklassningen.

Martin A Storm berättade att Bygga/bo-dialogen avslutas vid årsskiftet. Resultatet av projektet är bl.a. miljöklassning av byggnader, bygga/bo-utbildningen och Det goda samtalet.

Miljöklassningskriterier har tagits fram både för befintliga och nya byggnader och implementeras just nu. Bygga/bo-dialogen har uppmanat sina aktörer att klassa två byggnader per organisation. En intresseförening, som är öppen även för andra, har bildats och eventuellt integreras den med Green Building Council som just startat. Bygga/bo-utbildningen är gratis och har haft god spridningseffekt, ca 18 000 personer har nåtts av budskapet. Boverket driver detta vidare under en övergångsperiod.

Mats Björs efterfrågade en gemensam plan, vision och idé för miljöarbetet? Först kom Kretsloppsdelegation, därefter Bygga/bo-dialogen, miljöstyrningsrådet, Green Building Council och miljöklassning. Alla dessa initiativ ska bemannas och betalas, d.v.s. resurserna späds ut.

Martin A Storm höll med om att det gäller att samla krafterna. **Bengt Wånggren** menade att de olika organisationerna behövs eftersom de fokuserar på olika saker,

men att de bör samverka. Ambitionen är att få ner antal klassningssystem på sikt. Vissa system kommer att efterfrågas, de andra dör.

Karin Lindeberg undrade om Bygga/bo-dialogen utvärderats inför Hållbara städer?

Martin A Storm svarade att dialogformen har fungerat bra och att det öppna förhållningssättet ska fortsätta, men kanske inte lika tydligt.

Standarder

Gösta Gustavsson var bekymrad att SIS inte enbart implementerar standarder som kommer utifrån utan även startar nya projekt som ska bemannas och bekostas. Finns dialog mellan Boverket och SIS i exempelvis projektet Hållbar byggnad?

Nikolaj Tolstoy berättade att ett sjunde egenskapskrav - hållbar användning av naturresurser – är på väg och snart skickas ett mandat till standardiseringen. Eurokoder är gemensamma standarder för beräkningar på en gemensam marknad. Boverket får dock inte använda sitt anslag för att subventionera standarder, men om inte beräkningsreglerna finns hos aktörerna kan husen bli sämre.

Bengt Wånggren – Boverket hänvisar till standarder i byggreglerna, vilket är speciellt just för Boverket. De måste köpas för dyra pengar.

Mats Björs var irriterad på att marknaden först ska vara med och utveckla en standard sedan ska de betala för den. Det kan bli en säkerhetsrisk när endast de stora företagen har råd att köpa eurokoder som kostar flera hundratusen. EU ska främja fri handel och standarder är en viktig pusselbit, men de som fått betala är företagen. Standarderna bör vara gratis.

Karin Lindeberg poängterade att brukarna inte har möjlighet att delta vid framtagande och användning av intressanta standarder t.ex. om bostadsutformning.

Mats Björs avslutade med att konstatera att det behövs ett gemensamt upprop kring standardiseringsfrågorna.

Renoveringshandboken

Rolf Kling, VVS-installatörerna

Rolf Kling berättade att VVS-företagen och Svensk Ventilations Renoveringshandbok för hus byggda 1950-75 kommer i juni 2009, efter två års hårt arbete. Boken beskriver konsekvenser av val och pekar på viktiga frågor att fundera kring vid renovering av 1950-70-talshusen. Särskilt bostadsrättsföreningarna är en viktig målgrupp eftersom de lätt blir vilseledda.

Boken innehåller bl.a.:

- beskrivningar av 50-70-talshusen
- husens konstruktion och vilka byggnormer som gällde
- energistrategier
- boendes rättigheter och skyldigheter
- Renoveringsteknik

Husen är utslitna och det gäller att få igång energieffektiviseringsprocessen när "renoveringsfönstret" är öppet. Om de nationella energimålen ska nås måste i stort sett alla energieffektiviseringsåtgärder genomföras.

Bengt Wånggren menade att regeringen i Klimat- och energipropositionen anger som det främsta sättet att förmå alla att genomföra åtgärder, att höja energipriset. **Mats Björs** undrade varför det inte renoveras mer? **Bengt Wånggren** tog upp okunskap, brist på pengar och att det tar tid som möjliga orsaker. I Energieffektiviseringsutredningen bilaga 4 finns konsulten Anders Göransson, Profu, utredning som mera i detalj beskriver vilka hinder som

finns och hur de kan undanröjas. Det finns många hinder och Fastighetsägarna kommer att arbeta med att undanröja dessa och få igång sina medlemmar att göra energieffektivisering. **Mats Björs** menade att det är viktigt att något händer, inte minst för att främja sysselsättningen, annars kan det bli överhettning längre fram.

Revidering av avsnitt 5 i BBR om Brand

Anders Larsson, Boverket

Anders Larsson informerade om att avsnitt 5 i BBR om Brand utförs sist i revideringen av Boverket byggregler. Remiss kommer under hösten och reglerna träder troligen i kraft den 1 januari 2011.

Miljöaspekter och egendomsskydd tas inte upp, utan det är personskyddet som är viktigast. Säkerhetsnivån i dagens brandregler anses vara acceptabel i dag. Organisatoriskt brandskydd (t.ex. hur Räddningstjänsten är organiserad) ligger utanför Boverkets område.

Det tas fram vägledning/handböcker om följande ämnen:

1. Förenklad dimensionering
2. Analytisk dimensionering
3. Bärförmåga vid brand

Frångänglighet är en viktig fråga när kvarboende blir vanligare och tillgängligheten ökar. Det kan vara svårt för en rullstolsbunden att komma ut om utrymningsvägen är en trappa. Boverket undersöker om en säker plats där man kan vänta på hjälp från räddningstjänsten eller olika säkerhetsnivåer i trapphus kan vara alternativa lösningar.

Koppling till tomtgräns tas bort, det är viktigare att se till att branden inte sprider sig mellan byggnader. Ett radhus som ligger på en egen fastighet ska inte behöva utformas annorlunda än om alla radhusen ligger på en gemensam fastighet.

Kerstin Bergkvist undrade om det innebär att den som bygger först får ansvaret för brandkravet. Och vad händer vi tredimensionell fastighetsbildning? **Anders Larsson** svarade att vissa problem kan uppstå, men att Boverket ska fundera på lösningar.

Mats Björs frågade om vad som gäller för brandavskiljande väggar på vindar.

Anders Larsson svarade att om det är flera byggnader bör vinden avskiljas, om det är en stor byggnad bör den sektioneras.

Boverkets konstruktionsregler, BKR och Eurokoder-EKS

Nikolaj Tolstoy, Boverket Bilder?

En ny version av Boverkets konstruktionsregler, BKR, kommer så snart EU-notifieringen är avslutad. BKR med tillhörande handböcker kommer att avvecklas när eurokoderna införs 1 januari 2011 och istället blir det ett en del av BBR. Handböcker för trä, geoteknik, stål etc kommer branschen att få stå för och Boverket ger ut en lasthandbok. Danmark införde eurokoder den 1 januari 2009. Boverket har tyvärr inte fått pengar för att prova hur eurokoderna fungerar i verkligheten.

Kerstin Bergkvist undrade om det blir en skärpning av reglerna. **Nikolaj Tolstoy** menade att det inte ska bli sämre säkerhet än i dag.

Arne Ludvigsson undrade hur en villaägare som ska göra en tillbyggnad ska gå tillväga? Har enmanskonsulterna något liv efter Eurokoderna? **Nikolaj Tolstoy** tyckte att enmansföretagare ska använda handböckerna. Standardiseringen vill naturligtvis ta betalt för

standarderna. **Mats Björs** anser inte att detta är en bra utveckling för de små aktörerna. Men **Nikolaj Tolstoy** menade att småhusen ofta är överdimensionerade och att bra handböcker kan göra att de enkla objekten kan klaras utan eurokoder.

Stefan Edin tyckte att SBN hade enkla exempel som kunde användas av småföretagare och att handböcker med exempel därför behövs. **Nikolaj Tolstoy** upplyste om att Boverket bara gör handböcker som ingen annan vill göra. Boverket skriver kraven och marknaden tar fram handböcker.

Mats Björs undrade vad som gäller för importerade byggprodukter som inte är certifierade eller tillverkningskontrollerade enligt svensk standard. Stora entreprenörer köper ofta produkter från andra länder. **Nikolaj Tolstoy** svarade att CE-märkta byggprodukter innebär att vissa egenskaper ska redovisas som ska utvärderas av entreprenören. Ett typgodkännande innebär att produkten uppfyller ställda krav men typgodkännande får inte användas när harmoniserade standarder och CE-märkning finns. **Bengt Wånggren** svarade att utländska produkter efterfrågas eftersom de kan vara billigare, men att man naturligtvis inte ska köpa dåliga produkter. **Mats Björs** höll med, men konstaterade att svensk lag ska följas och att det brister. **Nikolaj Tolstoy** uppmanade alla att kontakta Boverkets marknadskontroll med tips.

Karin Månsson undrade varför Boverket tar fram nya regler om de inte innebär utveckling? Exempelvis kan en minskad bjälklagstjocklek betyda mycket för tillgängligheten. **Rolf Kling** berättade att 50 % av kostnaden i en byggnad kan vara installationer. **Typgodkännande som system har tagits fram av VVS-föreningen. Det är viktigt att informera om denna systemfråga eftersom den inte är enkel att förstå (?)**.

Maria Petersson avslutade med att utlova att marknadskontrollen kommer att diskuteras på nästa byggrådsmöte.

Puts på isolering i yttervägg (Bilaga 2)

Olle Åberg, Boverket

SBUF har finansierat och SP har genomfört en undersökning av enstegstätade putsade fasader. Utredningen är klar inom kort. Denna typ av vägg har utförts under ca 20 år med olika typer av material, men är ingen beprövad lösning. Fukten stängs in mellan två täta skikt. I äldre murade hus kan fukten torka ut på ett helt annat sätt.

Fuktindikering i detta projekt har utförts genom att stiften trycks in ända till gipsskivan. Om det finns en förhöjd fuktnivå har väggen öppnats och undersökts närmare, det är enda chansen att upptäcka en eventuell mögelskada.

Fastighetsägare har själva anmält intresse av att delta i undersökningen. Byggnader med enstegstätade fasader i Boverkets BETSI-projekt har erbjudits att delta i undersökningen också.

810 byggnader har undersökts i projektet och av dessa har 443 förhöjd eller hög fuktnivå. 160 väggar har öppnats och 104 av dessa hade mögelpåväxt. Det är främst på västkusten och i slagregnsbelastade områden som skadade byggnader upptäckts. De flesta skadade husen har cellplast som yttre isoleringsskikt.

Bengt Wånggren anser att detta är viktig information till alla bostadsrättsföreningar och fastighetsägare som måste ut snabbt. **Olle Åberg** svarade att resultatet är preliminärt och att

Boverket kommer att gå ut med information när slutrapporten kommer. I projektgruppen finns aktörer som har synpunkter på resultatet.

Mats Björs konstaterade att av 810 undersökta byggnader är 5 felfria! *Olle Åberg* tror att en förklaring kan vara att de som deltagit i undersökningen har kontaktat SP självmant och kanske har haft indikationer på fel.

I Boverkets BETSI-undersökning finns 54 byggnader med denna konstruktion och 31 av dessa har accepterat en grundligare undersökning genom SP:s projekt. BETSI-husen som är statistiskt utvalda har lägre andel byggnader med fel, men det är fortfarande hälften av husen som är skakade.

Åke Rådberg undrade varför inte byggföretagen har fortsatt att bygga denna typ av konstruktion under så många år? Varför har ingen slagit larm om att detta är en dålig konstruktion. *Gösta Gustavsson* ville veta om de som fått husen undersökta har fått veta resultaten? Ja, svarade *Olle Åberg*.

Mats Björs menade att nästan alla som använt metoden har gått över till andra konstruktioner. *Bengt Wånggren* berättade att det är komplicerat och svårt att argumentera emot de färdiga lösningar som presenteras. Beslutsprocessen är i många fall delegerad till arbetsplatsen och svår att överblicka.

Det finns en tilltro till en process som tyvärr inte fungerar eftersom man litar på de stora byggföretagen, menade *Arne Ludvigsson*.

Stefan Edin ansåg att det är lätt att se slarviga anslutningar med blotta ögat och att anslutningarna inte utförs bättre bara för att man byter ut gipsskivor mot mineralbaserade skivor.

Sveby – branschstandard för energi i byggnader (Bilaga 3)

Bengt Wånggren, Fastighetsägarna Sverige

Sveby-programmet ska få bygg- och fastighetsbranschen att förbättra energiprestandan i nybyggda fastigheter och kunna möta kraven i de senaste byggreglerna, BBR 16. CERBOF och SBUF är huvudfinansiärer för projektet som bedrivs av Fastighetsägarna och cirka 50 - 60 personer från bygg- och fastighetsbranschen.

Målet med programmet är att alla ska mäta och beräkna energi i byggnader på samma sätt genom att använda en branschstandard. Den beskriver bl.a. hur mycket energi en normalt använd svensk bostad använder. De stora byggherrarna kommer nu att kunna göra beräkningar på samma sätt till kommuner och kunder.

Branschen har fastställt en körcykel och mätmetoder för byggnader, precis som fordonsbranschen gjort för bilars energiförbrukning. I dag är det stora skillnader mellan beräknad energiprestanda och verkligheten.

Sveby består av 16 delprojekt inom tre områden: beräkningar, avtal och verifiering. Det ska täcka hela processkedjan från programskede till uppföljning av driften. Fyra delprojekt är klara och ett stort antal är planerade.

Under 2010 – 2012 kommer ett antal fallstudier att genomföras för att prova standarden.

Alla dokument i Sveby-projektet kan hämtas gratis på www.fastighetsagarna.nu.

Karin Lindeberg inser att brukarnas beteende utgör en stor och viktig del av arbetet. Hyresgästföreningen satsar på att utbilda i hur man bor, t.ex. att det är viktigt att kontakta fastighetsägaren vid läckage eller att inte vädra för länge med elementen påskruvade för fullt. Hyresgästerna ska förmås att ta ett större ansvar för att spara energi.

Avslutning

Maria Petersson svarade på frågor som kommit in före mötet från Karin Månsson och Arne Ludvigsson.

1. PBL-utredningen – regeringens plan är att förslag kommer på remiss i slutet av maj och en proposition kommer till hösten (beror dock på om det hinns med under Sveriges ordförandeskap i EU). Remissen ska baseras på alla hundratals förslag till ändringar i PBL som finns på regeringens bord. Exempelvis arbetas förslag in från följande fem ingångar:

- Bygg helt enkelt
- Det som inte genomförts från "Får jag lov"
- Enkelt hjälpta hinder
- Byggeförsäkring
- Tydligare statligt ansvar i PBL

2. Föreskrifter om enkelt avhjälpna hinder – certifieringsregler för fristående sakkunniga tillgänglighet ska föredras för divisionschef Fredrik Meurman nästa vecka, därefter för generaldirektören om två veckor. Det finns ett färdigt förslag med konsekvensutredning. Förslaget till certifieringsregler inklusive inkomna remissvar finns på Boverkets webb <http://www.boverket.se/Tillganglighet/Aktuellt/Remissvar-om-certifieringsregler-for-kontrollanter/>.

3. Boverkets arbete med revidering av HIN, föreskrifterna om enkelt avhjälpna hinder, har tillfälligt prioriterats ner p.g.a. att regeringsuppdraget att genomföra stora informationssatsningar om HIN tar våra personella resurser i anspråk.

Nästa möte

Nästa möte blir den 30 september i Karlskrona.

Klickbara bilagor finns på första sidan i protokollet.

1. Boverkets ändringsråd, BÄR
2. Enstegstätade putsade fasader
3. Sveby.